

Verksamhetsberättelse 2019

Trisam

Helene Tyrén, processledare Trisam

2020-02-25

Verksamhetsberättelse Trisam

1. Inledning

Trisam startade som ett pilotprojekt i Gävle i augusti 2014, baserat på ett utvecklingsarbete via den statliga kompetensutvecklingssatsningen KUR (Kompetensutveckling om rehabilitering för personer med psykisk sjukdom och funktionsnedsättning). Via föreläsningar och workshops ringades ett behov in av att stärka kompetensen i samverkansområdena samt att skapa fasta rutiner för att kunna arbeta tillsammans med flera parter i rehabiliteringsfrågor. Inspiration till modellen har bland annat hämtats från TRIS i Sörmland där man arbetat utifrån en likartad struktur sedan 2002. Genom medel från KUR finansierades en projektledare på halvtid för att starta utvecklingsarbetet.

I Gävle startade det första Trisam teamet på Södertulls Hälsocentral hösten 2014. Därefter har team successivt startat på ytterligare orter i Gävleborgs län. Samordningsförbund Gävleborg beslutade 2016 att finansiera en processledare för vidare utveckling av Trisam i länet. Att samordningsförbundet har finansierat framväxten av Trisam har varit en framgångsfaktor i flera perspektiv. Även om antal Trisam hela tiden ökar så sker det gradvis och det har krävts stor envishet och målfokus. Det är en stor utmaning att fyra olika parter samverkar, samma parter äger förbundet och måste vara överens om en strategisk inriktning på en övergripande nivå.

Med anledning av att Arbetsförmedlingen och Försäkringskassans uppdrag och riktlinjer förtydligats har ett utvecklingsarbete startat den 1 oktober 2019. I samband med detta beviljades parterna medel från Samordningsförbund Gävleborg för att finansiera både en processledare samt tjänstepersoner som ska arbeta med Trisam i länet. Utvecklingsarbetet syftar till att utveckla arbetssätt och metoder så att alla parter kan fortsätta medverka i Trisam, en partsgemensam arbetsgrupp är tillsatt som ska arbeta fram ett eller flera utvecklingsspår.

2. Syfte och Metod

Trisam¹ är en struktur och arbetsmetod för att arbeta med rehabilitering i samverkan mellan sjukvården, kommunen (socialtjänsten), Försäkringskassan, och Arbetsförmedlingen. Arbetet sker i gemensamma team med deltagande handläggare/representanter från respektive part. Från 1 oktober är handläggarna från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen finansierade via Samordningsförbund Gävleborg, även kommunerna erbjuds ansöka om medel för handläggare i Trisam varav några kommuner påbörjat en ansökan under 2019 och några har hunnit blivit beviljade. Trisam ska minska riskerna för att individer faller mellan stolarna eller på annat sätt hamnar i en rundgång mellan de deltagande parterna. Metoden och strukturen bidrar även till förbättrad kompetensöverföring mellan berörda aktörer och ger en ökad förståelse för varandras uppdrag. Arbetssättet är lärande och påverkar de fyra myndigheterna att samverka. Trisam-team träffas på vårdenheter i Gävleborgs län där rehabiliteringskoordinatören har en sammanhållande funktion för teamen och det samordnade rehabiliteringsarbete som sker inom vården.

3. Målgrupper

Målgrupper för Trisam är individer mellan 16-64 år som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser på grund av ohälsa, sjukdom eller funktionsnedsättning för inträde eller återgång till arbetsmarknaden eller annan varaktig försörjning samt personer med behov av samordnade förebyggande insatser.

4. Resultat

Det övergripande målet med Trisam är att bidra till ett effektivt stöd till individen.

Mål: Trisam team är verksamma på hälsocentraler i länets samtliga kommuner.

Arbete har till stor del under 2019 pågått för att starta upp ett Trisam team även på Hofors hälsocentral, den kommun där det saknats Trisam team. Rekrytering av rehabiliteringskoordinator har dock dragit ut på tiden och uppstarten beräknas ske i februari 2020. Hofors kommun har under året haft en samverkan med Trisam

¹ Tidig rehabilitering i samverkan

teamet på Storvik hälsocentral. Under 2019 startade 4 nya Trisam team i länet, det finns nu team på 34 vårdenheter i länet.

Mål: Trisam team finns på flera enheter inom öppenvårdspsykiatri.

Trisam finns på psykiatriska mottagningen i Bollnäs, fler Trisam team har ännu inte haft startas inom psykiatri i länet men dialog med alla mottagningar fortlöper och vi hoppas under 2020 att inleda en samverkan med Trisam som metod på fler psykiatriska mottagningar.

Mål: Antalet individer som Trisam arbetar med under 2019 är ca 800 individer, och ska redovisas efter kön.

Under 2019 konsulterades 987 ärenden i Trisam, 30 procent är ärenden där uppföljning skett så Trisam team har arbetat med 692 individer under 2019 vilket är färre än målet på 800 individer. Det har sin förklaring i att Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens handläggare inte haft förutsättningar att prioritera Trisam under perioden maj – september 2019 utan istället fokuserat på myndighetsutövning. Antalet individer i Trisam motsvarar ca 13% av länets sjukskrivna med ersättning från Försäkringskassan (medelvärde under 2019). Av antalet ärenden i Trisam under året har 60 procent varit kvinnor och flest ärenden har remitterats från sjukvården.

Mål: Styrgrupperna för Trisam har under året arbetat aktivt med att identifiera behov av stöd och utveckling i teamen, behov av kompetensutveckling för medarbetarna i Trisam teamen och för att möta upp de behov som finns inom respektive verksamhet.

Trisam har fortsatt en strategisk länsövergripande ledning med alla parter representerade och till varje Trisam team finns en styrgrupp bestående av chefer från respektive verksamhet som arbetar för att ge teamen rätt förutsättningar att arbeta utifrån Trisam som metod. De lokala styrgrupperna ansvarar för Trisam teamens gemensamma arbete och förutsättningar. Kontinuerlig dialog och översyn finns både i Trisam team och styrgrupp vad gäller stödmaterial för Trisam. Styrgrupperna har även följt utvecklingen av sjukskrivningsmönster, sjukpenningtalet och hur många ärenden som lyfts i respektive Trisam team samt vilka verksamheter som remitterar ärenden till Trisam. Under 2019 har ett rapporteringsverktyg tagits fram för en närmare dialog mellan Trisam teamen och styrgrupperna. Verktyget ska användas som underlag för att sprida goda exempel, identifiera framgångsfaktorer och för att styrgrupperna ska kunna fokusera på att ge Trisam teamen förutsättningar att jobba med individsamverkan lokalt.

Mål: Procesledare kommer driva ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att kunna åskådliggöra effekter från Trisam.

I oktober 2018 påbörjades ett arbete med att kunna åskådliggöra effekter av Trisam. Under våren 2019 reviderades samtycke för Trisam för att möjliggöra individuppföljning.

I ansökan Trisam 2.0 som började gälla från oktober 2019 finns mål för insatsen uppsatta och dessa kommer vi att börja följa under våren 2020, dvs 6 månader efter konsultation i Trisam.

- Insatsen Trisam förväntas leda till att målgruppen sex månader efter konsultation i Trisam upplever att de är mer redo att arbeta eller studera.
- Insatsen Trisam förväntas leda till att andelen individer som hade försörjning via socialbidrag/sjukpenning/a-kassa/aktivitetsstöd vid konsultationstillfället har minskat efter sex månader.

Instrumentet som kommer att användas för att mäta individernas upplevelse av Trisam och deras upplevelse om de är mer redo att arbeta eller studera är indikatorer för finansiell samordning. Ett instrument för samordningsförbund att bedöma den egna verksamhetsutvecklingen över tid och möjliggöra jämförelser mellan medarbetarnas och individernas upplevelse av insatsen Trisam och jämförelser mellan förbund samt ge förbund och ingående parter ett stöd att mäta och utveckla samverkan inom arbetslivsrehabiliterande insatser.

Enkätmätning av samverkansklimatet ställd till medarbetare i Trisam-team för 2019 gav ett mycket positivt utfall vad gäller samverkan med andra aktörer via Trisam, i jämförelse med den nationella sammanställningen av indikatormätningen för 2019. I övrigt hade indikatorerna ett lägre resultat i jämförelse med enkätmätningen 2018 och i jämförelse med det nationella snittet.

Indikatorerna används som mätning om vi är på rätt väg mot vårt långsiktiga mål.

Workshop med syfte att analysera indikatorerna vars resultat hade sjunkit både mot föregående år och mot det nationella resultatet genomfördes hösten 2019. Resultatet av analysen blev att Trisam teamen har svårt att göra hållbara planeringar för individerna då det saknas något konkret att erbjuda i ett nästa steg till egen försörjning. Det visade också på att individens delaktighet behöver ses över, de ser behov av kartläggning med individen innan Trisam, förklaring vad Trisam är och dess syfte samt att frågeställning tas fram tillsammans med individen. Individen behöver få återkoppling med förslag till planering muntligt efter Trisam men även en skriftlig dokumentation.

 Samordningsförbund
 Gävleborg

Sammanställning utfall klart positiva svar

		SFG 2019	SFG 2018	Nationell 2019
1.	Får stödet som ni ger ta den tid som behövs?	49%	65%	64%
2.	Finns det en tillräcklig planering för vad som ska hända efter att detta stöd upphör?	33%	59%	44%
3.	Upplever du att de du samverkar med hos andra myndigheter lyssnar på dig? ★	84%	91%	69%
4.	Upplever du att de du samverkar med hos andra myndigheter vet vad du kan tillföra? ★	61%	62%	47%
5.	Tas erfarenheter, kunskaper och synpunkter från deltagare systematiskt tillvara?	39%	63%	53%
6.	Har ni rutiner för att samarbeta med andra aktörer i arbetet när det gäller insatser för deltagarna?	34%	43%	48%
7.	Har ni strukturer för att initiera, upprätthålla och underhålla relationer mellan inblandade aktörer?	43%	53%	45%
8.	Omfattas det synsätt ni har angående människors resurser och möjligheter av alla i den samordnade insatsen? 44%	44%	73%	54%
9.	Fungerar de olika arbetssätt ni har i den samordnade insatsen bra tillsammans?	50%	66%	55%

Rådata för uppföljning av ärenden i Trisam rapporteras avidentifierat och könsuppdelat i ett enkätverktyg via Lime Survey.

För att kunna följa om andel individer som hade försörjning via socialbidrag/sjukpenning/a-kassa/aktivitetsstöd vid konsultationstillfället har minskat sex månader efter Trisam och om en stegförflyttning mellan aktörerna i Trisam kommer journalgranskning hos respektive aktör genomföras under våren 2020, dvs 6 månader efter konsultationen i Trisam. (Hos socialförvaltningen är målet att andelen i målgruppen som har försörjningsstöd ett år efter konsultationen har minskat.

Mål: Utveckla metoden så att fler aktörer kan nyttja Trisam, exempelvis kommunernas arbetsmarknadsenhet, LSS/psykiatri/omvårdnad, missbruksvård, integration och arbetsgivare.

I samtycket som reviderades under våren 2019 har vi öppnat upp för möjligheten för ett informationsutbyte inom kommunernas verksamheter. Detta för att utbyta den information om individerna som är nödvändig, ta del av dokument och journalhandlingar utan hinder av sekretess för att genom Trisam effektivt kunna stödja individerna i deras rehabiliteringsprocess.

Medarbetarna från socialtjänsten i Trisam har ett uppdrag sedan oktober 2019 att med stöd av processledare verka för att information om Trisam finns inom kommunens relevanta verksamheter och att de även har möjlighet att nyttja Trisam som verktyg.

5. Aktiviteter

När det gäller omvärldsbevakningen har processledaren fortsatt att regelbundet delta i olika nätverk med andra samordningsförbund och nätverk kring olika modeller för strukturerad samverkan kring individer. Samordningsförbundet och processledaren har en nära samverkan med samordningsförbundet Göteborg Nordost för bla erfarenhetsutbyte av goda exempel av samverkan. De har under året medverkat både på Mysam konferensen för presentation av arbetssteget, individuellt stöd vid samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering. På Trisam konferensen presenterade de ReSam, rehabilitering i samverkan. Ett led i utvecklingen Trisam 2.0 genomfördes ett skype möte med arbetssteget för att få en tydligare bild av insatsen och hur den skulle kunna implementeras som ett nästa steg i planeringen efter Trisam.

I september genomfördes den första Trisam konferensen i länet, totalt 120 deltagare deltog där ämnet var Våga Fråga - Våga Samverka. Dagen sammanfattades enligt bild nedan.

En mycket bra dag som var startskottet för ett nytt fokusområde, våld i nära relationer där Samordningsförbundet Gävleborg kommer att verka för förbättrad upptäckt av våld. Dagen bekräftar återigen att parterna behöver träffas utanför respektive verksamhet för att fylla på med energi och utbyta erfarenheter, det finns en stor vilja att fortsätta utveckla och stärka den samverkan vi idag redan har.

Kompetensutveckling i teamen sker löpande, genom att processledaren deltar med teamen i Trisam och stödjer utifrån behov med framtagen metod som ett nav i

stödet. För att ytterligare stärka teamen och som stöd för arbetsgruppen i utveckling Trisam 2.0 genomfördes under hösten 2019 två Workshop för totalt 36 medarbetare i länet med fokus på indikatorerna kopplade till individens delaktighet och planering efter Trisam och frågeställningar från arbetsgruppen.

- Finns det en tillräcklig planering för vad som ska hända efter detta stöd upphör? Hur når vi dit? Formulera så konkreta förslag och i vardagen så genomförbart som möjligt.
- Tas erfarenheter, kunskaper och synpunkter från deltagare systematiskt tillvara? Hur når vi dit? Formulera så konkreta förslag och i vardagen så genomförbart som möjligt.
- Omfattas det synsätt ni har angående människors resurser och möjligheter av alla i den samordnande insatsen? Hur når vi dit? Formulera så konkreta förslag och i vardagen så genomförbart som möjligt.
- Vilket mervärde behöver *individen* av samverkan? Hur når vi dit? Formulera så konkreta förslag och i vardagen så genomförbart som möjligt.
- Hur involvera individen i högre grad i sin egen rehabiliteringsprocess? Hur når vi dit? Formulera så konkreta förslag och i vardagen så genomförbart som möjligt.

Under våren 2019 har arbetet med att färdigställa en digitalwebbsida för Trisam fortlöpt.

6. Analys av året

Ett tydligt fokus hos parterna är att genom utveckling Trisam 2.0 bibehålla den goda samverkan vi idag har via Trisam och ett annat tydligt fokus hos parterna är vikten av att kunna följa vilka effekter Trisam ger, för individerna men även för medarbetarna och samhället. Detta arbete pågår löpande, under 2019 har arbetet med att ge förutsättningar till det färdigställt och effekterna kommer kunna följas i högre grad, både vad gäller rådata, stegförflyttning i aktiviteter eller ekonomi och möjlighet till jämförelse av individernas och medarbetarnas upplevelse av Trisam som stöd.

En central del i Trisam är kunskapsöverföring för teamdeltagarna genom att de kontinuerligt träffas, de har lärt sig mycket om varandras verksamheter. Dagens "Trisam-modell" har varit/är värdefull för snabba avstämningar och att snabbt kunna få till en tid för möte. Trisam i Gävleborg har blivit en utvecklad struktur för samverkan och samordning av rehabiliteringsinsatser där Trisam stödjer utveckling för jämställd hälsa och rehabilitering. Utifrån spridningen av Trisam, som i december 2019 fanns på 34 vårdenheter i Gävleborgs län ser jag fram emot

utvecklingen av Trisam 2.0 och metoden. Detta så att fler parter kan nyttja Trisam eller vara delaktiga i arbetet som sker inom Trisam och att individen i större utsträckning ges möjlighet att vara delaktig i sin egen rehabiliteringsprocess. Att Trisam har fått en strategisk länsövergripande ledning med alla parter representerade ges förutsättningar för att arbeta vidare utifrån Trisam som metod och kan användas som ett stöd i vidare utveckling för att möta upp de behov som finns inom respektive verksamhet.

En utmaning för Trisam teamet är den planering som sker i Trisam, det är tydligt att Trisam teamen fastnar på att de inte har något konkret att erbjuda individerna i nästa steg i planeringen. Främst de individer som ej bedöms ha förmåga på minst 25% av sin SGI² eller 10 timmar per vecka. Samt att det hos Arbetsförmedlingen många gånger är långa väntetider till aktivitet och att Arbetsförmedlingen har prioriterade fokusgrupper som de jobbar med. En fokusgrupp är jobben³ och för att kvalificera sig dit krävs att individerna blir utförsäkrad från A-kassa eller varit anmäld som arbetssökande på Arbetsförmedlingen i 14 månader.

En annan utmaning under året har varit chefernas deltagande i styrgrupperna för Trisam, under hösten blev många styrgrupper inställda pga bristande närvaro från framförallt de statliga myndigheterna. I styrgrupperna som genomfördes under hösten var alla eniga om att alla parter i styrgruppen har ett viktigt uppdrag kopplat till Trisam teamet, att ge Trisam teamet förutsättningar att kunna arbeta med individen i fokus. Det är svårt att fatta beslut när någon part saknas. Styrgruppen ska användas till bollplank för att bli lösa ev problem och hinder som finns i Trisam teamen men även kunna sprida goda exempel vidare och därför är det viktigt att vi får igång en närmare dialog med Trisam teamen. Detta föranledde det rapporteringsverktyg som tagits fram. I många styrgrupper har rehabiliteringskoordinatören deltagit men en fråga som diskuterats är deras roll i styrgruppen och där enades styrgrupperna att det behöver vara en chef som deltar då det gäller att ge Trisam teamen förutsättningar samt det måste finnas mandat att fatta beslut. Rehabiliteringskoordinatören kan tillsammans med övriga i Trisam teamet adjungeras vid behov till styrgruppen.

En sammanställning av de finansierade handläggarnas tid i Trisam 2.0 under perioden oktober – december 2019 visar att de har kommit igång med arbetet men fördelningen av tid skiljer sig åt. Arbetsförmedlingen lägger mest tid på dokumentation och för- och efterarbete kopplat till Trisam mötet. Försäkringskassan lägger mest tid på internt arbete inom respektive verksamhet

² Sjukpenninggrundande inkomst

³ Jobb- och utvecklingsgarantin

som stöd för sina kollegor i uppdraget med samordning och att hitta ärenden som är aktuella för Trisam. De statliga myndigheterna lägger ungefär lika mycket tid till samverkan med externa parter inklusive Trisam mötet. Kommunerna har lagt väldigt lite tid totalt i Trisam, de verkar ha svårare att komma igång.

	Arbetsförmedlingen (4*90%)	Försäkringskassan (4*90%)	Kommunerna (250%, dec 2019)
Internt arbete/stöd till kollegor/skapa rutiner/finna ärenden	23,5%	31%	10%
Dokumentation för- och efterarbete, inläsning	33%	22%	13%
Mot externa parter/Trisam (inklusive restid)	19%	18%	11%
Stödja/möta individen (inhämta samtycke/fördjupad utredning, kartläggning)	7,5%	7%	7%
Annat	5%	11%	19%
Semester/ledighet/sjukdom	12%	11%	40%
Summa	100%	100%	100%

Det finns ingen skillnad i könsfördelning vad gäller frågeställning i Trisam. Däremot har kvinnor en högre andel i åtgärdsförslag vårdinsats samt flerpartsmöte och män en högre andel i åtgärdsförslag aktivitet/sysselsättning och arbetsmarknadsåtgärder. Sjukvården och Försäkringskassans har huvudansvaret för fortsatt planering för en högre andel kvinnor än män och Arbetsförmedlingen och kommunen har huvudansvaret för fortsatt planering för en högre andel män än kvinnor.